

© Reporters

Athene

**EXTREME ARMOEDE
KOMT HET MEEST
UITGESPROKEN
VOOR IN HET
CENTRUM VAN
DE ATHEENSE
METROPOOL.**

Een Griekse tragedie

In Athene, de moeder van alle stadstaten, is de armoede in het straatbeeld goed zichtbaar. Bijna dagelijks wordt er gedemonstreerd tegen bezuinigingen op lonen en overheidsuitgaven. Wat betekent dat voor een Europese metropool als Athene? Hoe is het in een EU-lidstaat zover kunnen komen? Om die vragen te beantwoorden volgen we in deze bijdrage het stramien van een klassieke Griekse tragedie.

FRANK D'HONDT [FREELANCE CONSULTANT VERENIGDE NATIES]¹

Proloog Atheense stadsarmoede in woord en beeld

Betrouwbare data over stedelijke armoede in Athene zijn niet makkelijk te vinden. Vaak zijn er enkel geaggregeerde data op nationaal niveau. Gelukkig heeft de prefectuur van Attica recent een onderzoek laten uitvoeren naar de arbeids- en leefomstandigheden in de hoofdstedelijke regio, waar we het een en ander uit kunnen putten², aangevuld met data uit andere bronnen.

WERKLOOSHEID Terwijl de Griekse economie sinds 2008 met 25% is gekrompen, is de werkloosheid omgekeerd evenredig gestegen tot circa 25% van de werkende bevolking. Dankzij de globale economische groei is dat percentage nu weliswaar teruggezakt tot 21%, maar het blijft verreweg het hoogste werkloosheidspercentage binnen de EU³. De jeugdwerkloosheid (bij jongeren onder de 25) bedraagt in Griekenland maar liefst 43,7%. Werkloosheidsuitkeringen (maximaal 360 euro) worden niet langer dan een jaar verstrekt. Slechts één op de tien werklozen geeft aan een uitkering te krijgen.

INKOMEN De lonen liggen laag: het gemiddelde salaris bedraagt amper 800 euro per maand. Bijna een derde van de loontrekkende

Grieken werkt deeltijds en verdient gemiddeld 327 euro - minder dan de laagste werkloosheidsuitkering. Universitair geschoolden nemen een baantje als koerier en riskeren hun leven op een wankel motorfiets voor 250 euro per maand.

PENSIOENEN Door de crisis zijn heel wat pensioengerechtigden uit de boot gevallen of krijgen ze na een leven van hard werken (binnen de EU werken Grieken gemiddeld het hoogste aantal uren per dag) een zo karig pensioen dat ze er nauwelijks mee kunnen overleven.

ARMOEDE Wie zonder werk valt, dreigt al heel snel onder de relatieve armoedegrens te zakken (bepaald op 60% van het mediaan inkomen): 23% van de Griekse bevolking verkeert in die penibele situatie. Zowat 15% onder hen is zelfs 'extreem arm' (beschikbaar inkomen van minder dan 200 euro per maand). Extreme armoede komt het meest uitgesproken voor in het centrum van de Atheense metropool (om en bij de 3,6 miljoen inwoners), maar ook in rijkere randgemeenten zie je meer en meer mensen in vuilniscontainers zoeken naar iets bruikbaars of eetbaars.

WONEN Voor een doorsneegezin is de aankoop van een huis geen optie, en ook op de huurmarkt kan het moeilijk terecht. Sociale huisvesting is zo goed als onbestaande. Daardoor wordt het traditionele fenomeen van twee of zelfs drie generaties onder één dak bestendig versterkt. Meer en meer eigenaars zien zich verplicht hun woning te verkopen om de hypotheek- en andere schulden te vereffenen. Ten gevolge daarvan keren nogal wat Atheners terug naar een (vaak bouwvallig) stulpje ver buiten de metropool - een uniek geval van de-urbanisatie.

¹ Frank D'hondt is ruimtelijk planner. Hij woont in de Atheense metropool en is managing director van het Territorial Capital Institute, een NGO die ijvert voor meer territoriale cohesie en solidariteit.

² Zie ook 'Helft van de gezinnen in Attica kan zijn rekeningen niet betalen' op <http://btersago.com>

³ Zie o.a. <http://greece.greekreporter.com/2018/03/01/greek-unemployment-remains-highest-in-eurozone/>